

POZNE MISLI - Karl Gustav Jung

(Ivod iz dela "Sećanja, snovi, razmišljanja")

Mislim da svaka biografija o meni mora da ima u vidu sledeća razmišljanja. Svakako da ona drugim ljudima mogu izgledati krajnje apstraktna, ali, "teoretisanje" ove vrste deo je mene i predstavlja moju vitalnu funkciju u istoj onoj meri u kojoj su to hrana i piće.

Hrišćanstvo

Hrišćanstvo je značajno po tome što u svom dogmatskom sistemu anticipira metamorfozu u božanstvo, proces istorijske promene na "drugoj strani". Ono to čini u obliku novog mita o razdoru na nebu, koji je najpre nagovešten u mitu o stvaranju u kome se neprijatelj Tvorca javlja u vidu zmije i navodi čoveka na neposlušnost obećavajući mu veće svesno znanje (scientes bonum et malum). Sledeća aluzija odnosi se na pad anđela, na prevremeno prodiranje nesvesnih sadržaja u ljudski svet. Anđeli su nepoznatog roda: oni su upravo ono što jesu i ne mogu biti ništa drugo. Oni su po sebi bića bez duše koja ne predstavljaju ništa drugo do misli i naslućivanja njihovog Gospoda. Pali anđeli, stoga, isključivo su "rđavi" anđeli. Oni ukazuju na dobropoznati efekat "inflacije" koji danas, takodje, možemo da uočimo u megalomaniji diktatora; anđeli sa ljudima rađaju rasu divova čiji kraj nosi u sebi opasnost zatiranja ljudskog roda, kao što je rečeno u Enohovoju knjizi. Treći i odlučujući stepen razvoja ovog mita predstavlja, međutim, samoostvarenje Boga kroz ljudsko odličje, kroz ispunjenje starozavetne ideje o božanskoj svadbi i njenim posledicama. Već u prvobitnom periodu hrišćanstva, ideja o otelovljenju bila je toliko oplemenjena da je uključivala naslućivanje "Hrista u nama". Na taj način nesvesno je u potpunosti prodrlo u psihičku oblast unutarnjeg iskustva, i čovek je postao svestan od čega je sve zadano njegovo pravo obličje. To je bio odlučujući korak, ne samo za čoveka, već isto tako i za Tvorca - koji je, u očima onih koji su izronili iz tame, odbacio Svoje mračne odlike i postao summum bonum.

Ovoj mit nepobitno je zadržao svoju životnost čitav jedan milenijum - sve dok u jedanaestom veku nisu počeli da se javljaju prvi znaci daljeg preobražaja svesti. Od tada, simptomi nesigurnosti i crnih slutnji počeli su da rastu, sve dok na kraju drugog milenijuma obrisi univerzalne katastrofe nisu postali očigledni, najpre u vidu opasnosti po svest. Ova opasnost ogleđa se u gigantizmu - drugim recima, u obesti svesti - u uverenju da: "Ništa nije veće od čoveka i njegovih dela." Onostranost, transcendentnost hrišćanskog mita izgubljena je, a sa njom i stav da se celovitost doseže u drugom svetu.

Dobro i zlo

Svetlost prati senku, a druga strana Tvorca. Ovaj razvitak dosegao je vrhunac u dvadesetom veku. Hrišćanski svet danas je doista suočen sa principom zla - ogoljenom nepravdom, tiranijom, lažima, ropstvom, prisilnim iznuđivanjem uverenja. Ovo ispoljavanje ogoljenog zla očigledno je postalo trajno svojstvo ruske nacije; ali, do njegove prve žestoke erupcije došlo je u Nemačkoj. Ova provala zla otkrila je do kojeg je stepena hrišćanstvo podriveno u dvadesetom veku. S obzirom na to, zlo više ne može da se umanjuje eufemizmom o privatio boni. Zlo je postalo odlučujuća činjenica realnosti. Prisustvo zla u svetu više ne može da se prenebegne tako što će se o njemu govoriti na zaobilazan način. S obzirom da je zlo neminovno prisutno, moramo naučiti kako da njime upravljamo. Za sada ne vidimo kako je moguće živeti sa zlom bez užasnih posledica. U svakom slučaju, nalazimo se u situaciji kada nam je potrebno preusmerenje, metanoia. Dodir se zlom nosi u sebi smrtnu opasnost da mu se podlegne. Ne smemo, stoga, da više podležemo bilo čemu - čak ni dobru. Takozvano dobro kome podležemo gubi svoj etički karakter. Ne radi se o tome da u takvim opredeljenjima ima nečeg lošeg, već o tome da samo podleganje dobru može da izazove nevolju. Svaki oblik robovanja nekoj navici rdjav je, bez obzira da li je izabrani narkotik alkohol, morfijum ili idealizam. Moramo da se čuvamo stava o dobru i zlu kao o krajnjim suprotnostima. Merilo etičkog delanja ne može više da se svodi na jednostavno stanovište da dobro poseduje snagu kategoričkog imperativa, dok se iskušenju takozvanog zla može odupreti snagom volje. Uočavanje realnosti zla nužno relativizuje dobro, kao i zlo, preobraćajući oboje u polovine paradoksalne celine.

U praktičnom smislu ovo znači da dobro i zlo nisu više tako očigledni sami po sebi. Moramo da shvatimo kako svako od njih izražava sud. Sa stanovišta varljivosti svakog ljudskog prosuđivanja, ne možemo biti uvereni da ćemo uvek donositi ispravne sudove. Mogli bismo sasvim lako da postanemo žrtva pogrešnog prosuđivanja. Kada je u pitanju etika ovaj princip važi jedino ukoliko smo donekle nesigurni u pogledu etičkog vrednovanja. Uprkos tome, moramo donositi etičke odluke. Relativnost "dobra" i "zla" nesumnjivo ukazuje na to da su ove kategorije bezvredne, ili da ne postoje. Etičko prosuđivanje uvek je prisutno i nosi sa sobom karakteristične psihološke posledice. Mnogo puta sam istakao da će zlo koje smo učinili, pomislili ili planirali kako u prošlosti, tako i u budućnosti, da se osveti našim dušama. Jedino sadržaji prosuđivanja zavise od promenljivih uslova vremena i mesta i, stoga, dobijaju odgovarajuće različite oblike. Zato što se etičko vrednovanje uvek zasniva na jasnim merilima moralnog koda koji umišlja da ispravno razlikuje dobro i zlo. Ali kada spoznamo koliko je njena zasnovanost neizvesna, etička odluka postaje subjektivni, kreativni čin. U valjanost takve odluke možemo da ubedimo sebe jedino putem Deo concedente - to jest, iz nesvesnog mora da dopre spontani i odlučujući poriv. Na samu etiku, na razlikovanje dobra i zla, ovaj poriv ne utiče, već samo otežava snalaženje u njoj. Ništa ne može da nas poštedi tegobe donošenja etičke odluke. Pa ipak, ma koliko zvučalo surovo, u izvesnim okolnostima moramo dati sebi slobodu da ne postupimo prema usvojenom etičkom shvatanju dobra, već prema onome što se zvanično smatra zlom, ukoliko naša etička odluka tako nalaže. Drugim rečima, da ponovim: ne smemo da podlegnemo nijednoj suprotnosti. Uputan obrazac ovakvog stava nalazimo u neti-neti induske filosofije: u određenim okolnostima,

moralni kod se neopozivo ukida, a izbor etičke odluke prepušta pojedincu. Ova ideja, samo po sebi, ne sadrži ništa novo: u doba pre postojanja psihologije, takvi teški izbori bili su takođe poznati i svrstani pod zajednički naziv "sukob dužnosti".

Pojedinac je, međutim, po pravilu nesvestan u tolikoj meri da u potpunosti previda sopstvene mogućnosti za donošenje odluke. Umesto toga, on se neprekidno i uplašeno drži spoljnih pravila i odredbi koje ga štite od vlastite zbuđenosti. Nezavisno od opšte ljudske nesavršenosti, veliki deo krivice za ovakvo stanje počiva na vaspitanju koje obznanjuje stare opštosti i ne govori ništa o tajnama ličnog iskustva. Sve što je preduzeto u tom pogledu svelo se, tako, na učenje o idealističkim uverenjima ili o ponašanju za koje ljudi, u dubini svojih duša znaju da ih nikada ne mogu doseći, dok takve ideale propovedaju zvaničnici koji znaju da oni sami nisu nikada živeli u skladu sa tako visokim merilima i da nikada to neće moći. Staviše, niko, uopšte i ne postavlja pitanje valjanosti takvog vida po dučavanja.

Pojedinac koji želi da odgovori na problem zla, kako je on postavljen danas, prevashodno, stoga, ima potrebu za samospoznajom, to jest, za krajnjom mogućom spoznajom svoje sopstvene celovitosti. On bezuslovno mora da spozna koliko dobrih dela može da učini i za kakve je zločine sposoban, i mora da se čuva stanovišta kako ja jedna od ovih mogućnosti ispravna, dok druga predstavlja zabludu. Obe su elementi svojstveni njegovoj prirodi, i čovek je obavezan da ove mogućnosti spozna u sebi ukoliko želi - kao što bi trebalo da želi - da živi bez samozavaravanja ili samoobmanjivanja.

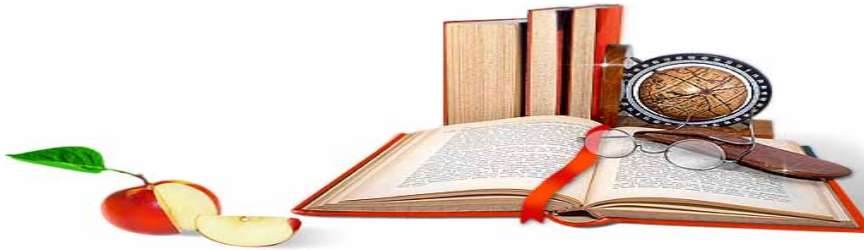
U celini gledano, međutim, većina ljudi je beznadežno nezdravo pripremljena za život na tom nivou, iako, takođe, danas ima mnogo osoba koje imaju snage da se dublje zagledaju u sopstveno biće. Takva samospoznaja je najhitnija, zato što nam omogućuje da se preko nje približimo tom osnovnom nivou ili središtu ljudske prirode u kojem počivaju nagoni. Tu se nalaze ti preegzistencijalni dinamički činioци koji presudno upravljaju etičkim odlukama naše svesti. To središte predstavlja samo nesvesno sa svojim sadržajima i o njemu ne možemo da donesemo nikakav konačni sud. Naše ideje o njemu nužno su nedovoljne, zato što nismo u stanju da pojмимо njegovu suštinu putem razuma i da mu postavimo racionalna ograničenja. Prirodu možemo da upoznamo jedino preko nauke, koja uvećava svest; otuda je za dublju samospoznaju takođe neophodna nauka, to jest, psihologija. Niko nije u stanju da napravi teleskop ili mikroskop jednim pokretom malog prsta, samo na osnovu dobre volje, a da ne poseduje znanje iz optike.

U današnje vreme psihologija nam je potrebna radi samog opstanka. Stojimo zbuđeni i skamenjeni pred fenomenom nacizma i boljševizma zato što ne znamo ništa o čoveku, ili zato što, u svakom slučaju, imamo samo jednostranu i izvitoperenu predstavu o njemu. Do toga ne bi došlo da smo dosegli stepen samospoznaje. Suočeni smo, licem u lice, sa užasnim problemom zla a da čak ne znamo šta se to nalazi pred nama, a kamoli šta treba da preduzmemo protiv zla. Pa čak i kada bismo to znali, još uvek ne bismo bili kadri da shvatimo "kako je to moglo da se dogodi ovde". S veličanstvenom naivnošću jedan državnik ponosno izjavljuje kako "zlo nije svojstveno njegovoj imaginaciji", ali ono je nas šćepalo u svoje kandže. Jedni ne žele da to uvide, dok su se drugi poistovetili sa zlom. Takvo je psihološko stanje u svetu danas; neki sebe nazivaju hrišćanima i zamišljaju kako su u stanju da bace pod noge takozvano zlo samo ako to zažele; drugi su podlegli zlu i više ne vide dobro. Zlo je danas postalo vidljiva Velika Sila. Jedna polovina čovečanstva napaja se i jača učenjem koje je proizvod ljudske moći rasuđivanja; druga polovina pati zbog nedostatka mita koji bi bio saobrazan situaciji. Hrišćanske nacije našle

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com